

Απόφαση του Δικαστηρίου (τέταρτο τμήμα) της 24ης Απριλίου 2008 [αίτηση του Verwaltungsgericht Köln (Γερμανία) για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως] — Arcor AG & Co. KG κατά Bundesrepublik Deutschland

(Υπόθεση C-55/06) ⁽¹⁾

(Τηλεπικοινωνίες — Κανονισμός (ΕΚ) 2887/2000 — Πρόσβαση στον τοπικό βρόχο — Αρχή του υπολογισμού των τιμών με βάση το κόστος — Κόστος — Τόκοι συνδεδεμένοι με το επενδεδυμένο κεφάλαιο — Αποσβέσεις των πάγιων στοιχείων ενεργητικού — Αξιολόγηση των τοπικών τηλεπικοινωνιακών υποδομών — Τρέχον και ιστορικό κόστος — Βάση υπολογισμού — Πραγματικό κόστος — Κόστος ήδη καταβληθέν και προβλεπόμενο κόστος — Δικαιολόγηση του κόστους — Αναλυτικό υπόδειγμα «από τη βάση στην κορυφή» και «από την κορυφή στη βάση» — Λεπτομερής εθνική ρύθμιση — Περιθώριο εκτιμήσεως των εθνικών κανονιστικών αρχών — Δικαστικός έλεγχος — Δικονομική αυτονομία των κρατών μελών — Αρχές της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας — Προσβολή ενόπλιον δικαστηρίου των αποφάσεων περί εγκρίσεως των τιμών του κοινοποιημένου φορέα εκ μέρους των δικαιούχων — Βάρος αποδείξεως — Διαδικασία εποπτείας και ένδικη διαδικασία)

(2008/C 142/03)

Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική

Αιτούν δικαστήριο

Verwaltungsgericht Köln

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Arcor AG & Co. KG

κατά

Bundesrepublik Deutschland

παρισταμένης της

Deutsche Telekom AG

Αντικείμενο της υποθέσεως

Αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως — Verwaltungsgericht Köln — Ερμηνεία των άρθρων 1, παράγραφος 4, 3, παράγραφος 3, και 4 του κανονισμού (ΕΚ) 2887/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο (ΕΕ L 336, σ. 4.)

Διατακτικό της αποφάσεως

- 1) Οι τόκοι που συνδέονται με τα επενδεδυμένα κεφάλαια και τις αποσβέσεις των παγίων στοιχείων του ενεργητικού που χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία του τοπικού βρόχου αποτελούν τμήμα του κόστους που πρέπει να ληφθεί υπόψη σύμφωνα με την αρχή του υπολογισμού των τιμών της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο με βάση το κόστος που προβλέπει το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 2887/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο.
- 2) Στο πλαίσιο της εφαρμογής της αρχής του υπολογισμού των τιμών της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο με βάση το κόστος, την οποία προβλέπει το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 2887/2000, οι εθνικές κανονιστικές

αρχές πρέπει να λαμβάνουν υπόψη, για τον καθορισμό της βάσεως υπολογισμού του κόστους του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης, το πραγματικό κόστος, ήτοι το κόστος που έχει ήδη καταβάλει ο κοινοποιημένος φορέας εκμετάλλευσης, καθώς και το προβλεπόμενο κόστος, το οποίο στηρίζεται, ενδεχομένως, σε εκτίμηση των εξόδων αντικατάστασης του δικτύου ή ορισμένων στοιχείων του.

- 3) Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 2887/2000, η εθνική κανονιστική αρχή μπορεί να ζητεί από τον κοινοποιημένο φορέα εκμετάλλευσης να της παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα έγγραφα που δικαιολογούν το κόστος το οποίο λαμβάνεται υπόψη στο πλαίσιο της εφαρμογής της αρχής του υπολογισμού των τιμών της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο με βάση το κόστος. Δεδομένου ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν περιέχει διάταξη αφορώσα τα προς έλεγχο λογιστικά έγγραφα, εναπόκειται στις εθνικές κανονιστικές αρχές και μόνον, σύμφωνα με το ισχύον δίκαιο, να εξετάζουν αν, για τις ανάγκες της κοστολόγησης, τα προσκομισθέντα έγγραφα είναι τα πλέον κατάλληλα.
- 4) Το κοινοτικό δίκαιο δεν αποκλείει τη δυνατότητα των εθνικών κανονιστικών αρχών, στο πλαίσιο της εφαρμογής της αρχής του υπολογισμού των τιμών της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο με βάση το κόστος, ελλείψει πλήρων και κατανοητών λογιστικών εγγράφων, να καθορίζουν το κόστος στηριζόμενες σε ένα αναλυτικό υπόδειγμα κόστους «από τη βάση στην κορυφή» ή από την κορυφή στη βάση.
- 5) Η δυνατότητα που παρέχει στα κράτη μέλη το άρθρο 1, παράγραφος 4, του κανονισμού 2887/2000 να θεσπίζουν λεπτομερή εθνικά μέτρα δεν μπορεί να καθιστά ανεφάρμοστη την αρχή του υπολογισμού των τιμών της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο με βάση το κόστος, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 3, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού.
- 6) Από τις διατάξεις του άρθρου 4, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 2887/2000 προκύπτει ότι, κατά την εξέταση των τιμών των κοινοποιημένων φορέων εκμετάλλευσης για την παροχή αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό τους βρόχο με γνώμονα την αρχή της τιμολόγησης την οποία προβλέπει το άρθρο 3, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού, οι εθνικές κανονιστικές αρχές διαθέτουν ευρεία εξουσία καλύπτουσα την εκτίμηση των διαφόρων πτυχών των τιμολογίων αυτών, η οποία εκτείνεται μέχρι την τροποποίηση των τιμών και συνεπώς των προτενομένων τιμολογίων. Η ευρεία αυτή εξουσία αφορά επίσης το κόστος που έχουν καταβάλει οι κοινοποιημένοι φορείς εκμετάλλευσης, όπως είναι οι τόκοι που συνδέονται με το επενδεδυμένο κεφάλαιο και οι αποσβέσεις των παγίων στοιχείων του ενεργητικού, η βάση υπολογισμού αυτών, καθώς και τα υποδείγματα λογιστικής δικαιολόγησης του εν λόγω κόστους.
- 7) Στα κράτη μέλη εναπόκειται αποκλειστικά, στο πλαίσιο της δικονομικής αυτοτέλειας που διαθέτουν, να καθορίζουν, τηρουμένων των αρχών της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας της δικαστικής προστασίας, το αρμόδιο δικαστήριο, τη φύση της διαφοράς και, κατά συνέπεια, τους κανόνες που διέπουν τον έλεγχο του δικαστηρίου όσον αφορά τις αποφάσεις των εθνικών κανονιστικών αρχών σχετικά με την έγκριση των τιμών των κοινοποιημένων φορέων εκμετάλλευσης για την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό τους βρόχο. Υπό τις συνθήκες αυτές, το εθνικό δικαστήριο πρέπει να εξασφαλίζει ότι τηρούνται πράγματι οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από τον κανονισμό 2887/2000 όσον αφορά την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο, σύμφωνα με κανόνες συμφωνούς προς την αρχή της τιμολόγησης την οποία προβλέπει το άρθρο 3, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού, τούτο δε υπό διαφανείς, δίκαιες και μη συνεπαγόμενες διακρίσεις συνθήκες.

- 8) Το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 2887/2000, σε συνδυασμό με το άρθρο 5α, παράγραφος 3, της οδηγίας 90/387/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1990, για τη δημιουργία της εσωτερικής αγοράς στον τομέα των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών μέσω της εφαρμογής της παροχής ανοικτού δικτύου, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 97/51/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Οκτωβρίου 1997, επιβάλλει στα εθνικά δικαστήρια να ερμηνεύουν και να εφαρμόζουν τους εσωτερικούς δικονομικούς κανόνες που διέπουν την άσκηση των προσφυγών κατά τρόπο τέτοιο ώστε μια απόφαση της εθνικής κανονιστικής αρχής που αφορά την έγκριση των τιμών της αδεσμοποιητής πρόσβασης στον τοπικό βρόχο να μπορεί να προσβληθεί ενώπιον δικαστηρίου, όχι μόνον από την επιχείρηση που είναι αποδέκτης της απόφασής αυτής, αλλά και από τους δικαιούχους κατά την έννοια του εν λόγω κανονισμού, των οποίων τα δικαιώματα θίγονται δινητικά από την απόφαση αυτή.
- 9) Ο κανονισμός 2887/2000 έχει την έννοια ότι, κατά τη διαδικασία εποπτείας της τιμολόγησης της αδεσμοποιητής πρόσβασης στον τοπικό βρόχο που διενεργεί η εθνική κανονιστική αρχή σύμφωνα με το άρθρο 4 του εν λόγω κανονισμού, ο κοινοποιημένος φορέας εκμετάλλευσης οφείλει να προσκομίζει την απόδειξη ότι οι τιμές του τηρούν την αρχή του υπολογισμού των τιμών με βάση το κόστος. Αντιθέτως, εναπόκειται στα κράτη μέλη να καθορίζουν την κατανομή του βάρους αποδείξεως μεταξύ της εθνικής κανονιστικής αρχής που έλαβε την απόφαση περί εγκρίσεως των τιμών του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης και του δικαιούχου που προσβάλλει την απόφαση αυτή. Εναπόκειται, επίσης, στα κράτη μέλη να καθορίζουν, σύμφωνα με τους δικονομικούς κανόνες τους και τηρουμένων των κοινοτικών αρχών της αποτελεσματικότητας και της ισοδυναμίας της δικαστικής προστασίας, τους κανόνες περί κατανομής του βάρους αποδείξεως κατά την προσβολή ενώπιον δικαστηρίου μιας απόφασης της εθνικής κανονιστικής αρχής περί εγκρίσεως των τιμών κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης για την αδεσμοποιητή πρόσβαση στον τοπικό του βρόχο.

(¹) EE C 96 της 22.4.2006.

Απόφαση του Δικαστηρίου (δευτέρο τμήμα) της 17ης Απριλίου 2008 (αίτηση του *Rechtbank van koophandel Hasselt* — Βέλγιο για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως) — *Confederatie van immobiliën-beroepen België, Beroepsinstituut van vastgoedmakelaars* κατά *Willem Van Leuken*

(Υπόθεση C-197/06) (¹)

(Αναγνώριση διπλωμάτων — Οδηγία 89/48/ΕΟΚ — Μεσίτες ακινήτων)

(2008/C 142/04)

Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική

Αιτούν δικαστήριο

Rechtbank van koophandel Hasselt

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Confederatie van immobiliën-beroepen België, Beroepsinstituut van vastgoedmakeleas

κατά

Willem Van Leuken

Αντικείμενο της υποθέσεως

Αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως — *Rechtbank van koophandel Hasselt* — Ερμηνεία των άρθρων 3 και 4 της οδηγίας 89/48/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, σχετικά με ένα γενικό σύστημα αναγνώρισης των διπλωμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που πιστοποιούν επαγγελματική εκπαίδευση ελάχιστης διάρκειας τριών ετών (ΕΕ 1989, L 19, σ. 16) — Υποχρέωση ενός μεσίτη ακινήτων, ο οποίος είναι εγκατεστημένος σ' ένα κράτος μέλος και ασκεί μεσιτική δραστηριότητα σε άλλο κράτος μέλος, να πληροί τις προϋποθέσεις ασκήσεως του επαγγέλματος αυτού, τις οποίες η νομοθεσία αυτού του κράτους θέτει σε εκτέλεση της οδηγίας — Απαίτηση που ισχύει ακόμη και στην περίπτωση που έχει συναφθεί σύμβαση συνεργασίας μεταξύ του μεσίτη αυτού και μεσίτη αναγνωρισμένου από το οικείο κράτος.

Διατακτικό της αποφάσεως

Τα άρθρα 3 και 4 της οδηγίας 89/48/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, σχετικά με ένα γενικό σύστημα αναγνώρισης των διπλωμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που πιστοποιούν επαγγελματική εκπαίδευση ελάχιστης διάρκειας τριών ετών, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2001/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2001, απαγορεύουν νομοθεσία κράτους μέλους βάσει της οποίας για την άσκηση, στην επικράτειά του, δραστηριοτήτων όπως οι επίμαχες της κύριας δίκης από παρέχοντα υπηρεσίες εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, ο οποίος βρίσκεται στη θέση του εναγομένου της κύριας δίκης, απαιτείται άδεια της οποίας η χορήγηση τελεί υπό την προϋπόθεση της επιτυχούς ολοκλήρωσης δοκιμασίας επάρκειας σε νομικά θέματα.

(¹) EE C 165 της 15.7.2006.

Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 15ης Απριλίου 2008 [αίτηση του *Labour Court* (Ιρλανδία) για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως] — *Impact* κατά *Minister for Agriculture and Food, Minister for Arts, Sport and Tourism, Minister for Communications, Marine and Natural Resources, Minister for Foreign Affairs, Minister for Justice, Equality and Law Reform, Minister for Transport*

(Υπόθεση C-268/06) (¹)

(Οδηγία 1999/70/ΕΚ — Ρήτρες 4 και 5 της συμφωνίας-πλασίου για την εργασία ορισμένου χρόνου — Θέσεις εργασίας ορισμένου χρόνου στο Δημόσιο — Όροι απασχολήσεως — Αποδοχές και συντάξεις — Ανανέωση συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου για χρονική περίοδο έως οκτώ ετών — Δικονομική αυτοτέλεια — Άμεσο αποτέλεσμα)

(2008/C 142/05)

Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική

Αιτούν δικαστήριο

Labour Court